

1.6.2020

Ajoneuvolain nojalla annettavat asetukset Lausuntoyhteenveto

Ajoneuvolain nojalla annettavat asetukset olivat lausuntokierroksella 12.3.–24.4.2020. Lausuntoja saatiin 14 taholta sekä yhdeltä yksityishenkilöltä. Oikeusministeriö, Tulli, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, työ- ja elinkeinoministeriö ja A-katsastus Oy ilmoittivat, ettei heillä ollut luonnoksista lausuttavaa.

Lausunnoissa suhtauduttiin yleisesti myönteisesti asetuksiin ja tavoitteeseen yhdenmukaistaa kansallista sääntelyä suhteessa EU-lainsäädäntöön. Lausunnonantajat ehdottivat pääosin yksityiskohtaisia ja teknisluonteisia muutoksia asetuksiin.

Periaatteellisempina huomiona Oikeuskanslerinvirasto esitti, että tietyt asetusluonnosten säännökset ylittivät ajoneuvolakia koskevaan ehdotukseen sisältyvien asetuksenantovaltuuksien rajat. Lisäksi asetuksissa tulisi ottaa huomioon rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vaatimukset tiettyjen säännösten täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden osalta. Asetuksissa tulisi myös viitata ajoneuvolain rangaistussäännöksiin, mistä myös Poliisihallitus huomautti.

Lausuntopalautteessa esitetyt tekniset korjausehdotukset otettaisiin huomioon siltä osin kuin ne ovat tarpeen asetusten sääntelyn selkeyttämiseksi ja niillä ei ole merkittäviä itsenäisiä vaikutuksia, joiden arvioiminen vaatisi laajempaa jatkovalmistelua. Lisäksi varmistettaisiin, että ajoneuvolakiehdotuksen asetuksenantovaltuudet ovat riittävät asetusten sääntelyn kannalta ja että asetuksissa ei säädettäisi lain alaan kuuluvista asioista. Asetusten sääntelyä myös tarkennettaisiin rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen edellyttämällä tavalla Oikeuskanslerinviraston ja Poliisihallituksen lausunnoissa esitettyjen huomioiden mukaisesti.

Lausunnonantajakohtainen yhteenveto

Helsingin poliisilaitos

Helsingin poliisilaitos pitää ehdotuksia kannatettavina. Se esittää kuitenkin, että rekisterinpitäjälle säädettäisiin velvollisuus tehdä kadonneeksi ilmoitetusta rekisterikilvestä merkintä liikenneasioiden rekisteriin. Tällöin poliisiajoneuvojen lukijat reagoisivat kadonneiksi ilmoitettuihin rekisterikilpiin, mikä voisi estää kilpien väärinkäyttöä.

Keskusrikospoliisi

Keskusrikospoliisi kiinnittää huomiota säännökseen, joka koskee ilmoitusta ajoneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Keskusrikospoliisin mukaan säännöstä tulisi arvioida rikostorjunnan näkökulmasta. Ehdotettuun säännökseen liittyy väärinkäytösmahdollisuuksia muun muassa siten, että ajoneuvon omistajalle tai haltijalle koituvat sanktiot voivat jäädä hoitamatta, jos ajoneuvo ilmoitetaan luovutetuksi tuntemattomalle. Lisäksi omistajalla on mahdollisuus saada ajoneuvoon liittyvät vakuutus-, vero- ja muut velvollisuutensa katkeamaan, vaikka luovutusta tuntemattomalle ei todellisuudessa olisi tapahtunut. Jos pykälä päätetään säilyttää, siinä tulisi ainakin täsmentää lainkohdassa mainitulle luotettavalle selvitykselle asetettavia laadullisia kriteereitä.

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa asetuseruonnoksia. Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa lisäksi harkittavaksi, että asetukseen sisältyvä katsastussäätely otettaisiin tarkasteluun erillisenä säädöshankkeena myöhemmässä vaiheessa.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kiinnittää huomiota säännökseen, joka koskee ilmoitusta ajoneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen mukaan säännöstä tulisi arvioida rikostorjunnan näkökulmasta. Ehdotettuun säännökseen liittyy väärinkäytösmahdollisuuksia muun muassa siten, että ajoneuvon omistajalle tai haltijalle koituvat sanktiot voivat jäädä hoitamatta, jos ajoneuvo ilmoitetaan luovutetuksi tuntemattomalle. Lisäksi omistajalla on mahdollisuus saada ajoneuvoon liittyvät vakuutus-, vero- ja muut velvollisuutensa katkeamaan, vaikka luovutusta tuntemattomalle ei todellisuudessa olisi tapahtunut.

Oikeuskanslerinvirasto

Oikeuskanslerinvirasto huomauttaa ajoneuvolakiluonnokseen sisältyvien asetuksenantovaltuuksien riittävydestä asetuseruonnosten tiettyjen säännösten kannalta. Asetuksenantovaltuuksien tulisi olla perustuslain edellyttämällä tavalla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Lisäksi asetuksissa tulisi ottaa huomioon rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen asettamat vaatimukset tiettyjen säännösten täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden osalta.

Oulun poliisilaitos

Oulun poliisihallitus kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että rekisteriin merkittävien ajoneuvojen osalta tulisi varmistaa se, ettei lausuttavana olevan asetuksen sekä ajoneuvolain välillä tulisi olemaan ristiriitaisuuksia.

Ajoneuvojen väliaikaisen käytön osalta poliisilaitos toivoo, että lainsäädännössä olisi selkeästi säädeltynä ehdot väliaikaiselle käytölle ja että niistä säädettäisiin lainsäädännössä erillisen ohjeistuksen sijaan.

Poliisihallitus

Poliisihallitus pitää asetuseruonnoksia yleisesti riittävinä ja tarpeellisina poliisitoiminnan kannalta. Luonnoksiin sisältyy kuitenkin joitain puutteita ja virheellisiä säädösviittauksia. Poliisihallitus huomauttaa myös siitä, että asetuksissa tulisi olla viittaukset ajoneuvolain rangaistussäännökseen siltä osin kuin rangaistavuus saa asiallisen sisältönsä asetuksesta. Lisäksi asennus- ja korjaustöiden luvanvaraisuutta koskevaa säätelyä tulisi tarkentaa ja siirtää olennaisilta osin ajoneuvolakiin.

Puolustusministeriö

Puolustusministeriö kiinnittää huomiota rekisterikilpiä koskevaan säätelyyn. Koska asetuksessa ei säädettäisi sotilasajoneuvojen rekisterikilvistä, asetuksen perustelumuiustiossa voisi olla hyvä mainita, siitä, että sotilasajoneuvojen rekisterikilvistä säädetään puolustusministeriön asetuksella.

Pääesikunta

Pääesikunta kiinnittää huomiota rekisterikilpiä koskevaan sääntelyyn. Koska asetuksessa ei säädettäisi sotilasajoneuvojen rekisterikilvistä, asetuksen perustelumuiotiossa voisi olla hyvä mainita, siitä, että sotilasajoneuvojen rekisterikilvistä säädetään puolustusministeriön asetuksella.

Rahtarit ry

Rahtarit esittää, että ajoneuvojen rekisteröintiä koskevassa asetuksessa tulisi säätää, että luvanvaraiseen ajoneuvoon kytkettävän perävaunun tulee olla myös rekisteröity luvanvaraiseen liikenteeseen lyhyttä tilapäistä käyttöä lukuun ottamatta. Säännös olisi tarpeen nykyisen oikeustilan selkeyttämiseksi, sillä tällä hetkellä kukaan rekisteröintiketjussa mukana oleva taho ei tiedä, tuleeko perävaunu rekisteröidä luvanvaraiseen liikenteeseen. Lisäksi Rahtarit esittää, että myös kansallistunnuksettomia valkopohjaisia rekisterikilpiä tulisi voida saada asiakkaan pyynnöstä.

Sisäministeriö

Sisäministeriö pitää tärkeänä, että ulkomailta Suomeen tuotavien käytettyjen ajoneuvojen rekisteröinnin yhteydessä tarkastettaisiin ja tallennettaisiin omistusketju ulkomailta suomalaiselle lopulliselle ostajalle. Nykyisessä rekisteröinti- ja autoverotusmenettelyssä mikään viranomainen ei tarkista eikä tallenna omistusketjua, mikä vaikeuttaa olennaisesti ulkomailta Suomeen tuotavien käytettyjen ajoneuvojen kauppaan liittyvien petosten havaitsemista ja torjuntaa.

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota asetusluonnosten säännösviittausten oikeellisuuteen ja siihen, että vuonna 2021 voimaan tuleva autoverolain kokonaisuudistus voi aikanaan aiheuttaa muutostarpeita asetuksiin.

Yksityisten katsastustoimipaikkojen liitto (YKL)

YKL esittää lausunnossaan useita yksityiskohtaisia ja teknisluonteisia huomioita asetusluonnoksista ja niiden selkiyttämistarpeista.